

LA ESQUELLA
DE LA
TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
LIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas.
Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 5

CATALUNYA PINTORESCA

Albons.—Masía Lladó.

CRONICA

AL any 73, en plena República, un dia trobant-me en una població forana sentí á dir qu' estava á punt de arribar el batalló de franchs de 'n Guilleumas, y com en Joanet era amich meu, naturalment vaig sortirlo á rebre.

No tenia mal aspecte, baix el punt de vista pintoresch, aquell grapat d' entusiastas republicans... Ara baix el punt de vista militar ja era molt distint: ni portavan xaranga, ni marxavan al pas. Mi-quelets de pura sanch, no volían ser soldats ni tan sols semblarho.

Una cosa 'm xocá sobre tot, y es qu' en el batalló no hi hagués bandera.

—¿Y aixó?—vaig preguntarli á n' en Guilleumas.
—¿Ahónt es la bandera?

Y ell me va respondre ab la major senzillés:

—La tenim guardada.

Al notar la meva extranyesa, 'm digué:

—Una bandera es sempre un perill. Figúra't qu' entrém en foch, y que per una malehida casualitat ens la prenen; ¿no sería aixó una deshonra pel batalló? Donchs fet y fet, lo millor es no portarne. Fora compromisos.

Aquesta anécdota rigurosament històrica m' ha vingut á la memoria al sortir de llabis del arcalde de R. O. qu' ell no té programa.

Podia repetir al peu de la lletra las paraulas de 'n Guilleumas:

—Un programa es sempre un perill. Figureuvos que ara dich que faré aixó, alló y lo de més enllá, y que no faig ni lo de més enllá, ni alló, ni aixó ¿no sería un descrédit per l' arcalde de R. O.? Donchs fet y fet, lo millor es no tenirne. Fora compromisos.

••

No obstant presumo que 'l Sr. Lluch, al igual que l' amich Guilleumas, també 'n té de programa ó bandera; sols que per ara no li convé ensenyarlo. Y encare que volgués en certa manera no podria, perque ell per sí sol no 'n pot disposar.

El programa del arcalde de R. O. li tenen guardat. Lo que no 's pot dir pel clar es si li guardan á Madrid ó á Barcelona, á casa de 'n Maura ó al establiment tipogràfic del Sr. Henrich y Companyia. Quan sigui arribada l' hora de treure'l ja sortirà.

A mí 'm sembla endavinar una part del seu contingut.

Administració: fer lo que 's pugui bonament; total res.

Política: buscar atraccions entre 'ls companys de causa y fer servir la vara de tascó, per veure de partir ab un cop de massa autoritaria el buscall de la majoria republicana.

Veus aquí lo més essencial del programa del arcalde de R. O.

Per aixó haurán observat, que avants de presentarse á presidir la primera sessió, va cridar als regidors per grupos, en lloch de cridarlos á tots plegats, com si per cada grupo tingués previnguda una manifestació distinta.

Y no obstant, las manifestacions varen ser iguals per tots; pels republicans, pels regionalistas y pels seus antichs correligionaris de la fusió. ¿A qué, donchs, cridarlos y confessarlos separadament?

¿Ab quina autoritat, podrá dir en lo successiu, que l' Ajuntament es una corporació administrativa y que res en absolut té que veure ab la política?

No 'ns desagrada á nosaltres que 's rompin els

convencionalismes, y que sigui precisament un arcalde de R. O. qui 'ls declari caducats.

Aprenquin en el Sr. Lluch el Sr. Monegal y 'l senyor Boladeres, que sempre deyan qu' ells no eran polítichs. El seu successor ho es, com ho eran ells també; pero té sobre d' ells la franquesa de proclamarse'n desde 'l primer instant, ab la plena resolució de fer política en tots els seus actes.

Ara sols falta veure quina política farà y ab quin exit logrará ferla.

Ara sols falta veure si podrá més el representant de unas ideas vensudas y arrolladas en els comicis, sense haver pogut enviar ni un sol regidor al Consistori, ó 'ls representants dels sentiments y las aspiracions de la inmensa majoria del poble barceloní.

El pare Llanas, general dels Escolapios, mort fa poch á Zaragoza, avants de arribar al generalat havia desempenyat càrrechs inferiors, pero de alguna importancia, y d' ells havia sigut separat alguna vegada. En certas ordres religiosas es molt freqüent aquesta especie de régimen de las dutxas escocesas: una de calenta y una de freda: ara 't nombro, ara 't separo, com si aixís volguessin posar á proba la paciència dels seus adeptes.

Era 'l Pare Llanas un home il·lustrat y tolerant. A no ser las trabas de la sotana, tinch per segur que hauria militat en el camp lliberal.

Me sembla encare sentirlo al inaugurarse 'l Museo Biblioteca fundat á Vilanova y Geltrú per l' insigne Víctor Balaguer, parlar ab veu que li eixia del cor y ab las galties rojas de indignació contra 'ls seus detractors, que no li concedían un moment de respir, ab motiu de certas conferencias massa científicas que havia donat esforsantse en demostrar la compatibilitat de la fé y de la ciencia.

Fins el fet de haverse prestat á formar part de la Junta directiva de aquella institució que tant honra á Vilanova y que ha immortalisat el nom de D. Víctor, li era tirat encara com una tatxa.

Perque lo que deyan els enemichs del qu' era llavors rector del Colegi de PP. Escolapis de aquella vila:

—D. Víctor es lliberal y hasta masó. Per forsa entre 'ls llibres donats á la Biblioteca, n' hi ha de haver de compresos en l' *Indice* de la Iglesia romana. ¿Cóm se pot consentir que un sacerdot, un ministre de aquesta Iglesia, formi part de la Junta directiva de una Biblioteca qu' enclou tals abominacions?

Jo no sé si á conseqüència de aquesta campanya ó per algún altre motiu, poch temps després el Pare Llanas era separat del càrrech de rector dels Escolapis de Vilanova.

••

Un estiu, trobantnos á Poblet vaig intimar ab ell. Era un home franch, com á bon aragonés; pero aragonés catalá, fill de Binéfar, poble fronterís, ahont se parla la nostra llengua.

Vaig saber que 'l guarda Sumalla, un antich mi-quelet de ideas molt avansadas, trobava extranya la meua intimitat ab un sacerdot, y li vaig dir:

—Es que aquest capellá es molt diferent dels altres.

—Tots son iguals—me respongué, amidantlos á tots ab el raser del seu radicalisme.

—Aneu equivocats: y la proba es que aquest fins renega.

—¿Renega?

—Ara ho veureu. Quan me vejeu enrahonar ab ell, aneuvos acostant poch á poch y no digueu res.

Poch després, rodejats de un grupo de pagesos, el Pare Llanas y jo comensavam á contar quèntos y xascarrillos aragonesos, ara un jo, ara un ell, y com no hi ha quènto aragonés sense la interjecció típica de aquell país, no 'n vulguin sentir més de *moños*.

El Pare Llanas, al igual que jo, 'ls deixava anar rodons com una bola.

Y 'ls pagesos se cargolavan de riure, atribuhintho el Pare Llanas á la gracia que 'ls hi feyan els quèntos, qu' eran verdaderament xocants.

El guardia Suma la va reconeixer que tenia rahó, que 'l Pare Llanas era un capellá diferent dels altres.

Y quan més tart li contava á n' aquest la tret

deixavas endarrera ton pobre cor plorant.

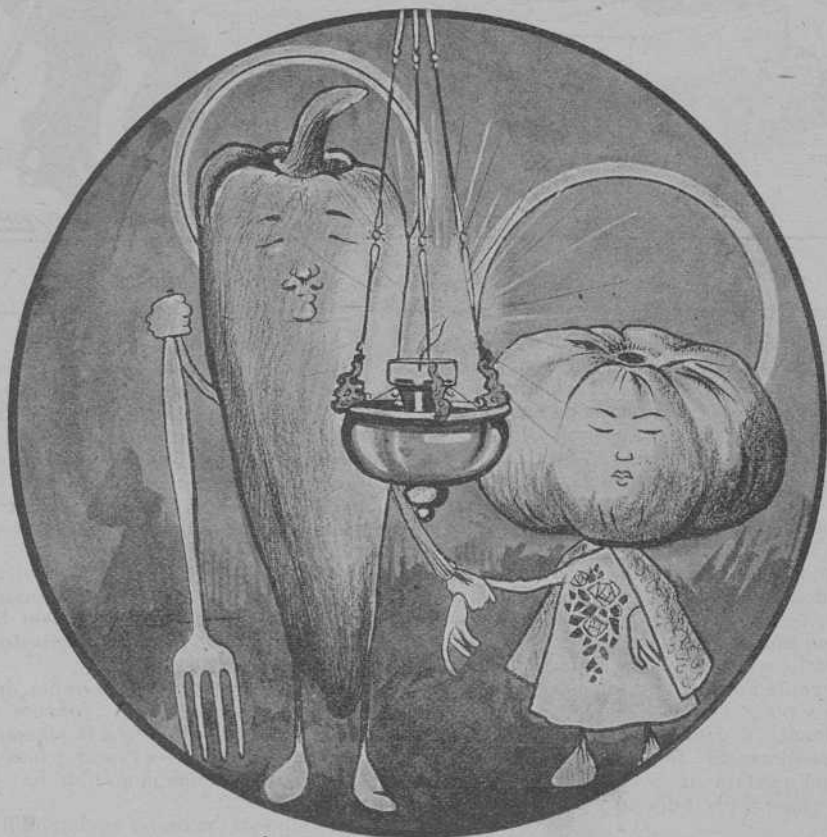
De nou, y sempre en somnis, t' he vist d'altra manera, tenías en la falda ton fill y tot cantant mirávaslo, y la ditxa en ton semblant se veyá tan viva y ian man, aga que fins m' ha despertat.

Llavors t' he vist en altra visió, la verdadera; no estavas entristida ni 'l lloch era un sarau, éram á casa nostra y estavas tota plena d'orgull, ton pit donantli al nostre fill symat!

Es quan t' he vist hermosa com ets, oh santa dona, es quan m' he dat bé compte del qu' es Felicitat, es quan sense pensarm' hi t' he dat y tu á mí á l' hora com en sol cos fonentnos el mes conscient abrás.

G. PEROCAFO RAS

EL SANT DE LA SENMANA

Sant Non y Sant Nen.

que li havia jugat, me deya movent el cap de dalt abaix y somrient ab benevolencia:

—Mare de Deu y que n' es de dolent vosté!

P. DEL O.

REALITAT

T' he somniat malalta, t' he vist plena d'angoixa ab els cabells sens ordre y els ulls fora del cap cridant desesperada en una nit tot fosca, y es raro, érats mes maca y espléndida que may.

Després t' he vist en dansa, anavas escotada, corrias joganera darrera d'afalachs; no érats ja tan bella, y en eixa boja tasca

PLANXAS EN PREPARACIÓ

Aixó sembla cosa feta.

Uns quants senyors—Den els conservi l' humor!—s' han empenyat en que aquest any per la Mercè hi ha d' haver festes, y festes hi haurá si avans no vé un terremoto que s' ho emporti tot d' una vegada.

De res ha servit l' experiència dels anys passats; de res el recort dels xubascos que 'l pluós Setembre sol regalarnos; de res la memoria dels fracassos qu' en el llibre dels festeigs barcelonins tenim apuntats. A n' aquests caballers particulars se 'ls ha occregut qu' es necessari fer festes; á la Casa gran hi

AL PASSEIG DE GRACIA

—¡Apa, fuera dels pedrissos! Aquí no s' hi mencha.
—¿Donchs ahont hem d' anar á menchar? ¿A las Quatre Nacions?...

ha sortit un parell de concejals que 'ls secundan, y ja no queda més que dir: que 's nombri una comisió, vinga un programa, y 'l día 24 del pròxim Setembre 'ns trobarem tots á la plassa de Sant Jaume per comensar la gran xerinola.

Pero... ¿xerinola en una població com la nostra, qu' está materialment morintse de gana, que no sab d' ahont treure 'ls bonos que 'ls obrers en vaga sollicitan, que veu cada día practicar desahucis per falta de pago?..

Sí, senyors: justament aquests son els motius que 'ls patrocinadors de las festas alegan per demanar que 's fassin.

—Combineu una senmana de festeigs—diuhen,— crideu á Barcelona als forasters de las quatre provincias, y ja veureu cóm aquest malestar desapareix en un tancar y obrir d' ulls.—

Y naturalment, la gana s' extingirá, els obrers trobaran immediatament feyna abundant y ben retribuïda y no quedarà un sol llogater dels modestos que no pagui 'l pis 'l día huy y per trimestres... adelantats.

Alguns esperits reflexius no opinan aixís y fins se parla de societats respectables que consideran una andalussada de mal género el volguer divertir-se haventhi á casa tants malalts; pero ¿qué saben aquestas societats? ¿qué n' hem de fer de l' oposició d' aquestas personas desapassionadas y serenas, enemigas sistemáticas de tota expansió y acostumadas á no donar un pas sense mirar avans ahont posan el peu?

La qüestió es divertir-se, y tirar el barret en l' ayre y posar en moviment la *Patim* y las *Cucas feras*... ¿Cóm se resolen á Inglaterra y á Alemania las gran crisis económicas? Aixís.

Quedém, donchs, en que, digui lo que digui la gent seria, hi ha que tirar endavant el projecte de festas de la Mercé.

•••

No obstant es impossible comensar res que no 's tinguin dugas cosas.

Primera: Programa.

¿Cóm se combinará? ¿Qué s' hi posará que pugui fer rotllo y cridar l' atenció dels forasters?

Dos mesos escassos faltan pera la inauguració de las festas, y si aquest espay de temps sería més que suficient pera organisar las de Vacarissas, pera preparar las de Barcelona resulta curt.

Barcelona es gran y per lo mateix grans han de ser també els adornos que se li posin si no se li vol fer un paper ridícul.

Y com que lo gran no s' improvisa ni baixa fet del cel, ¿ahont es el geni, el talentarro extraordinari qu' en un plasso relativament breu sabrá fabricar el vestit que la importancia de la ciutat dels comtes requereix?

¿Tornarem potser á las carreras de bicicletas, á la marxa de las *antorchas*, al concurs d' automóvils adornats, á la fira de ninas á la plassa de Catalunya, á las bombetas eléctricas escampadas entre las orugas—perque de fullas ja no n' hi ha—dels plátanos de la Rambla?

—¡D' aquesta manera es impossible fer res!— murmuran, malmirantme, els quatre ó sis senyors y 'l dos concejals partidaris de las festas:—¿No hem determinat fer festas? Donchs no hi pensém en las dificultats: tirémnoshi de cap y arreglém el programa com se pugui y ab lo que 's pugui.—

Corrent. Tirémnoshi de cap y doném aquest punt per suficientment discutit.

•••

Segona cosa que 's necessita: Diners.

¿Ab quins recursos se conta pera sufragar els gastos que las festas han d' ocasionar?

El *Siglo* regalará potser mil pessetas, el *Globo* altras tantas, els restaurants y fondas donarán també alguna cosa... Y fora d' aixó ¿qué més?

¿N' hi ha prou pera quedar una mica decentment ab l' empena de la iniciativa particular y las tres pessetas y mitja que, fent un gran esforç, pot arribar á proporcionar el municipi?

Fresch l' esclat de llum, viva encare en la retina

LA CRISSIS DELS TEATROS

L' un tancat, l' altre vivint
 ab una escassés may vista,
 l' altre anantse despullant
 com una flor seca y trista:
 si algun teatro va bé
 es el teatro maurista,

la exhibició de domassos que quan la vinguda del rey va prodigarse, ¿s' incorrirá en la cursilería de volguer enlluhernar als pagesos ab dos rals de gas y quinze céntims de llustrina vermella?

¿D' ahónt sortiran, de no ser aixís, els quartos que per no fer riure al món se necessitan?...

—¿D' ahónt?—torno á sentir que 'm diuhen els dos concejals y 'ls quatre ó cinch senyors que 's proposan manejar el tinglado:—Sortiran d' allá ahont siguin y se suplirà ab bona voluntat lo que falti de metálich...—

Conformes. No serém nosaltres qui impugném una rahó tan sòlida com aquesta.

¿Lo del programa no ha de ser obstacle? ¿Lo dels recursos tampoch?

¡Amunt, donchs!

Pero un cop donat aquest crit, que potser es d' alerta, nosaltres ens en rentém las mans.

Y quan els forasters que vinguin se trobin rodant per aquests carrers, aburrits y fets un xop y lamentantse de la seva pega, els dirém mitj rihent:

—Perque veníau. Ja 'ls havíam avisat.

Y quan alguns periódichs se queixin de lo bunyols y ridículas que las festas resultin, els contestarém tornant á riure:

—¿Donchs qué 's figuravan? ¿Creuhen vostés que en una ciutat com Barcelona 's pot trassar un programa de festas dignas de ella, á no ser que 's conti ab molts diners y 's prepari la cosa ab bastants mesos d' anticipació?...

A. MARCH

CONTRADICCIONS

Els que dius que quan te troban te diuhen:—¡Salada, adeu! aquests, no t' haurán tastat porque el que diuhen no es cert.

En cambi, jo, que mil voltas mos llabis junt ab els teus s' han besat; t' he trobat qu' érats molt mes dolça que la mel.

¿Que 'ls teus ulls negres y grossos com duas centellas brillan y ab el foch que despedeixen matan á aquell que se 'ls mira?

Donchs á mí 'm passa al revés y ho pots ben creure, m' aymía, tant sols d' ells una mirada... ¡á na mí me dona vida!

J. MORET DE GRACIA

A DESCANSAR!

L' un darrera l' altre, la majoría dels nostres regidors abandonan la Casa Gran, pera anarsen un quant temps á fora á descansar de las sevas fatigas.

—¿Fatigas?—exclamará á bon segur més de un lector meticulós:—¿Qué han fet pera estar fatigats?

¿Qué han fet?... Ja m' ho pensava que 'm sortirian ab aquesta *pata de gallo*. Es una de las desgracias d' Espanya. Pera no haver de agrahir el país als homes públichs els serveys que li fan, comensa per negar la realitat d' aquests serveys.

¡Atrevirsé á preguntar qué han fet els desintereassats patricis que de tant en tant se reuneixen en el Saló de Cent pera fumar un cigarret y cargolarashi una estona!...

DÍGAM CÒM TE PENTINAS

D' artista.

De sabi.

De camarer.

D' esquila gossos.

≡ Precisament si homes actius y laboriosos hi ha en aquesta terra son ells. Lo que hi ha es que, com que á més de laboriosos son modestos, molta gent no s' entera de res y atribueix á infecunditat lo que no es més que una demostració palpable de senzillés de costums...

¡Qué han fet!...

Comensin per imaginar-se els treballs d' Hércules que ja avans de las eleccions, quan encare no sabían si 'n sortirían ó no, van haver de realisar. Corra per aquí, tomba per allá, veu als presidents de *mesa*, imprimeix candidaturas, dona instruccions als encarregats de repartirlas, fes tractes ab

el fondista que ha de servir la teca als interventors... Després presentat als *meetings* de propaganda y descapdella discurs sobre discurs, oferint als electors l' *oro y el moro*, parlantlos de l' abnegació ab que 't cuydarás dels interessos públichs, jurant y perjurant una y mil vegadas que alló tan antich de prometre molt y no cumplir res s' ha acabat, y que á la Casa Gran s' hi ha d' anar á treballar y no á satisfer ridículas vanitats ó capritxos de nen curiós y versátil.

Ja 'ls tenim elegits; ja s' ha acabat la primera jornada d' aquesta batalla interminable que ha de durar quatre anys... S' apressuran els nostres héroes á pendre possessió; se reparteixen, ben treballosamente per cert, las deu tenencias d' arcaldía... y vegin vostés fentse cárrech de la hermosa tasca que desde 'l primer de Janer fins ara han vingut realisant.

Tallada d' arbres al carrer del Consell de Cent.

Laboriosa negativa—quinze días de discussió!— á concedir la subvenció pel Corpus.

Dugas anadas á Vallvidrera pera obsequiar á dos orfeóns que van venir de fora.

Destrucció d' un bon tros del arbolat del passeig de Gracia en el seu encrehuament ab la Granvia Diagonal.

Concessió de vinticinch mil pessetas al senyoriu de Barcelona perque 's pugui divertir al Parch fent corre caballets.

Graciosa é interessant reforma de la rambla de Catalunya al voltant del monument de 'n Güell.

Y res més.

Pero tot y no havent fet res més, una vegada llegida aquesta enumeració, qu' en Víctor Hugo calificaria de titánica, ¿hi haurá ningú que formalment sostingui que després de cumplerta tan grandiosa tasca els nostres edils no tenen dret al descans?

Els homes que en set mesos, ¡en set miserables mesos! arriban á fer tot lo qu' hem vist, ¿no mereixen una bona temporadeta de repós?

Si acás, que 's digui francament: lo que 's busca, negant als nostres regidors l' esbarjo que ab tanta justicia demanan, es agotarlos depressa, deixarlos inútils, matarlos.

Per la meva part, declaro que fan molt rebé anantse'n á fora.

Y sino que aixó no pot ser, fins m' atreviría á aconsellarlos que s' hi quedessin.

Perque poguessim descansar tots.

Els allá... y nosaltres aquí.

MATÍAS BONAFÉ

PRIMERA IMPRESSIÓ

—Ja m' agrada 'l mar... Lo únich que 'm fa por es l' aygua.

Y 'T DIRÉ DE QUÉ FAS

De salta-taulells.

De barber.

De pagés.

De meritori.

AL NOU ALCALDE

Excelentíssim Senyó:
Tinch de dirvos ab franquesa
y ab la deguda atenció,
qu' es un bon xich compromesa
vostre especial situació.

No 's dongui per aludit
ni l' home ni l' advocat,
que jo sols m' hi referit
al paper tan poch lluhit
que feu á cala Ciu at.

Com que la vara empunyeu
per mangarilla política,
objecte sempre sereu
de la més severa crítica
tant si feu com si no feu.

Y un home lligat de mans
fa una figura tan trista,
qu' en mitj de republicans
y de gent catalanista
semblareu un gat ab guants.

Si us decanteu ab els uns,
á Madrid us darán pots;
y si sou home de punts...
prepareuvos la derrota
que us reventarán tots junts.

Aquí som molt bons minyons
els días qu' estém de filis;
y en algunas ocasións
acceptém arcaldes *quitis*,
pero may imposicións

Aquí 'l mal ha consistit
en que 'l poble, qu' es un ase,
hagi pacient consentit
que nombri arcalde de casa
la *real gana* de Madrid.

Potsé 'l mal no sigui etern
y sereu millor que 'ls altres;
pro hi ha 'l dupte sempitern
de qué 'l que vé del govern
puga ser bo per nosaltres.

Per' xó no 'm faig la ilusió
de que feu cap bona cosa
dintre la Corporació.
No se si hi fareu cap nosa,
pro servey, ja crech que no.

Donchs per mes que us proposessiu
ocupá un lloch enlayrat
pels actes que realisassiu,
si ab el poble no contesa u
quedariau... *anfruns*... at.

Pro per desfé el mal ce'mí
que us ha dut á l' arcaldía
y per treballá ab bon fi,
conteu ab la *majoria*
del poble barceloní.

Ara, si sou un *missé*
y amich de las cucurullas,

conteu ab la *gent de bé*
y ab quatre ó cinch *bonas fullas*
que sols van per fé calé.

Si sou de la farsa amich;
si sou un ho me de palla
y autómata de un cacich,
fareu riure á la canalla
y dels resultats m' *en rich*.

Y si sou *home formal*
y voleu cumplí ab els tractes
qu' us han fet els d' allá dalt,
ajustant els vostres actes
al color ministerial,
per apoyau's els projectes,
si es que n' teniu de pendants,
conteu ab quatre subjectes

MARIT CARINYÓS

—Vaja, Quiteria, álsat: tant tú com el gos, no mes
penseu en jeure.

La platja de la Mar Vella a

Banyistas dirigintse al embarcadero.

que mereixen molts respectes. .
peró de confiança, gens.

Aixís, donchs, feu el cap viu,
y aconsoleuvos pensant
que si vos no dimitiu
y com un home cumpliu,
els d' allà us dimitirán.

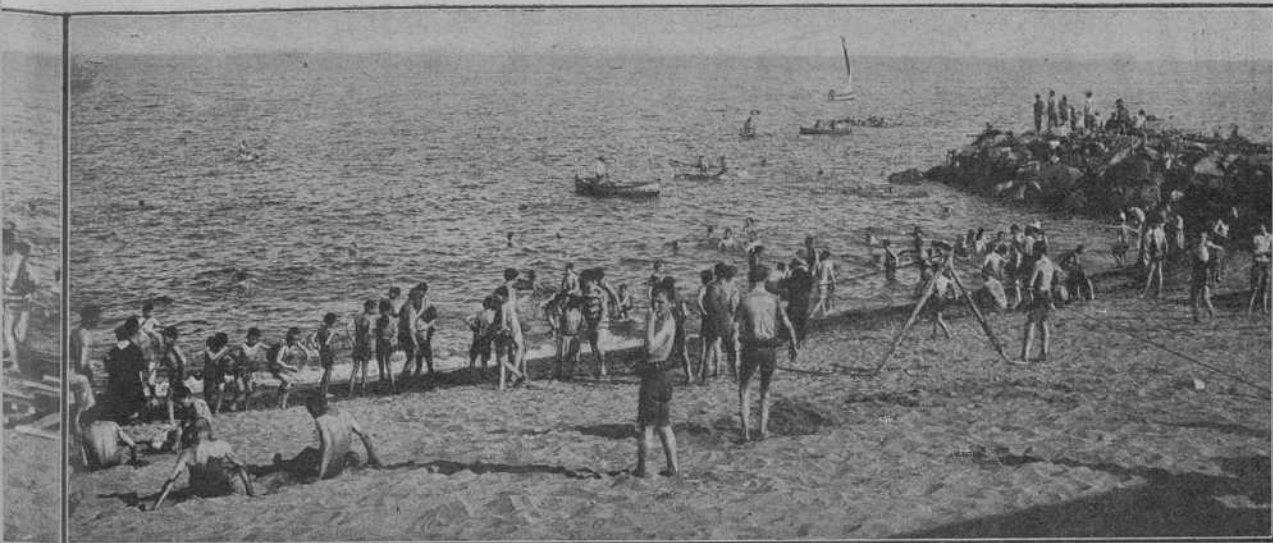
Y els d' aquí, si sou poruch
us vindrán á moldre 'ls ossos:
—¡Senyor Lluch, vosté es un ruch!—

y si acás feu els ulls grossos:
—¿Que no hi lluca, senyor Lluch?—

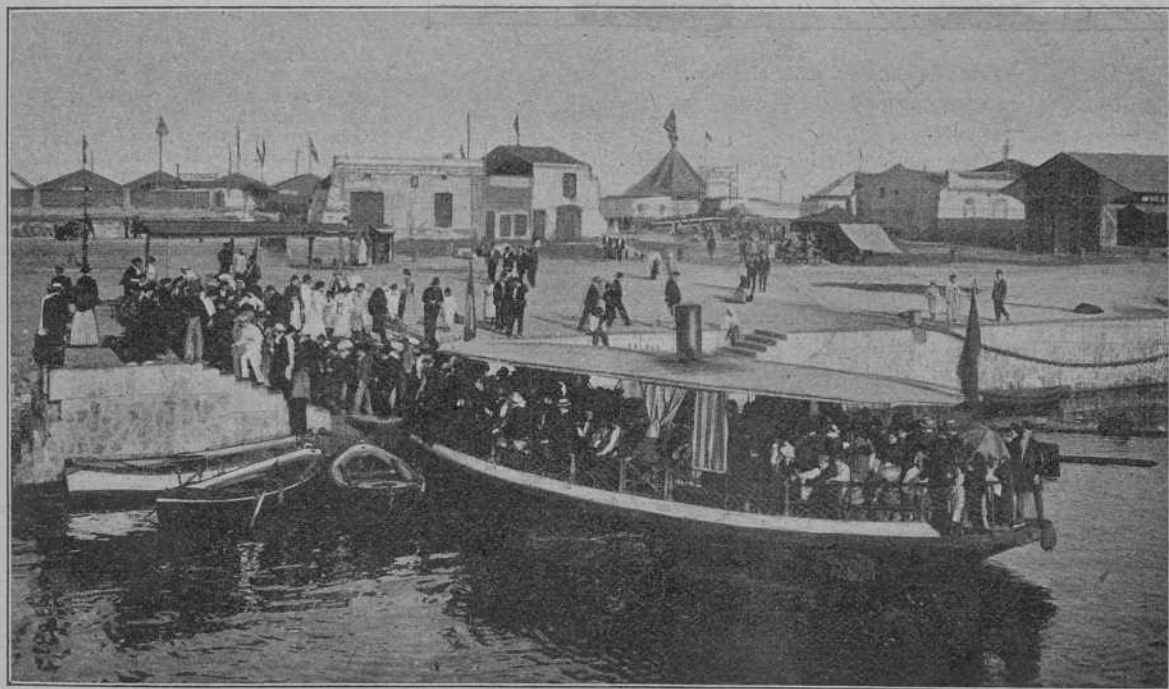
Per' xó jo que considero
vostra especial situació,
us compadeixo y espero
que feu un punt de torero...
presentant la dimissió.

PEP LLAUNÉ

S D' ESTIU

r Vella á l' hora del bany.

Golondrina plena de banyistas, de retorn al port.

(Instantáneas de LA ESQUELLA)

TEATROS

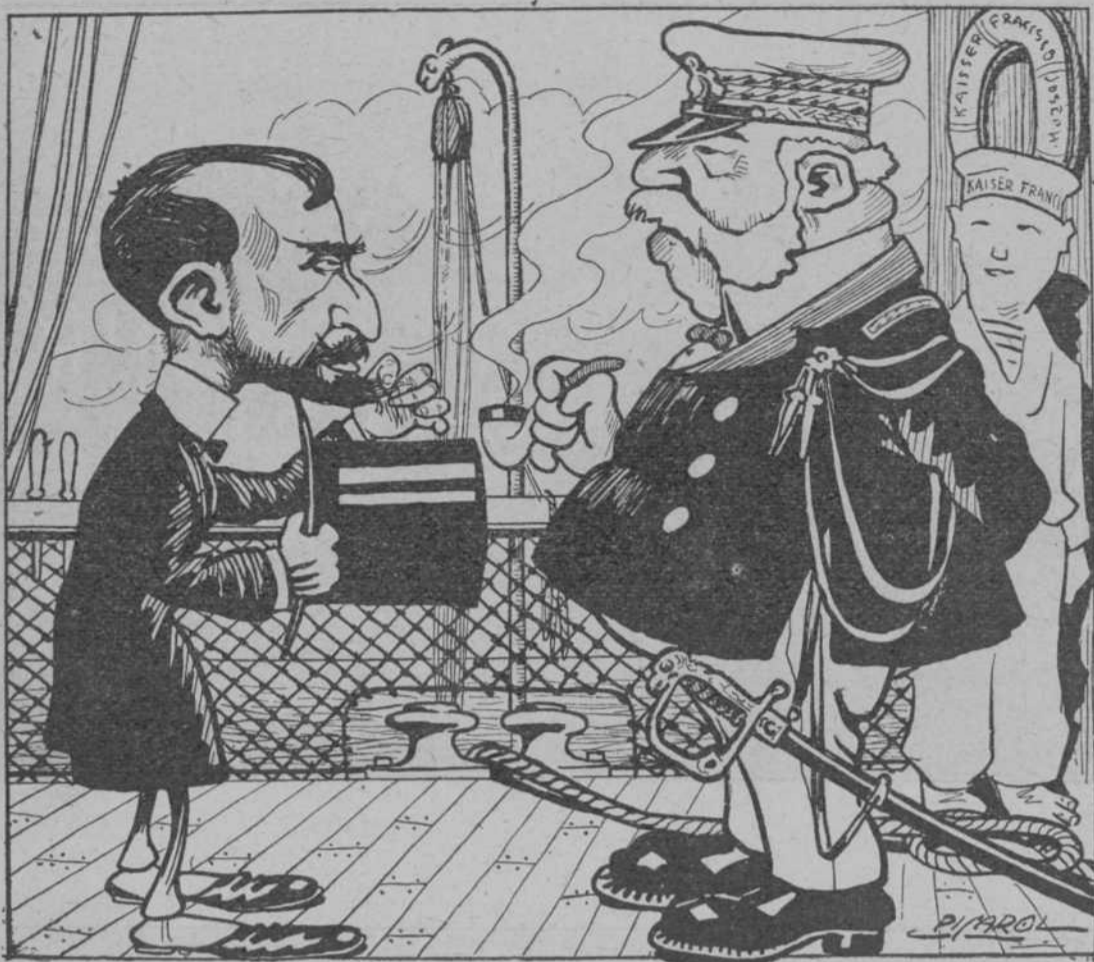
¡Tres teyatros tancats, dormint la mona!
 ¡Novedats, Eldorado y Elgranvia!
 No s' havia vist may una sequía
 tan terrible per l' art á Barcelona.
 Tres teatros d' estiu, temps de verbenas,

y al hó de la caló acordan la vaga
 per no poder lluytá ab aquesta plaga
 que per mal nom ne diuhen las Arenas.
 Empressaris cobarts: Un consell savi!
 Si voleu fer senyors *quieras no quieras*,
 anunciéu grans lluytas entre fieras
 com, per exemple, en *Ravachol* y *L' Avi*.

TÍVOLI

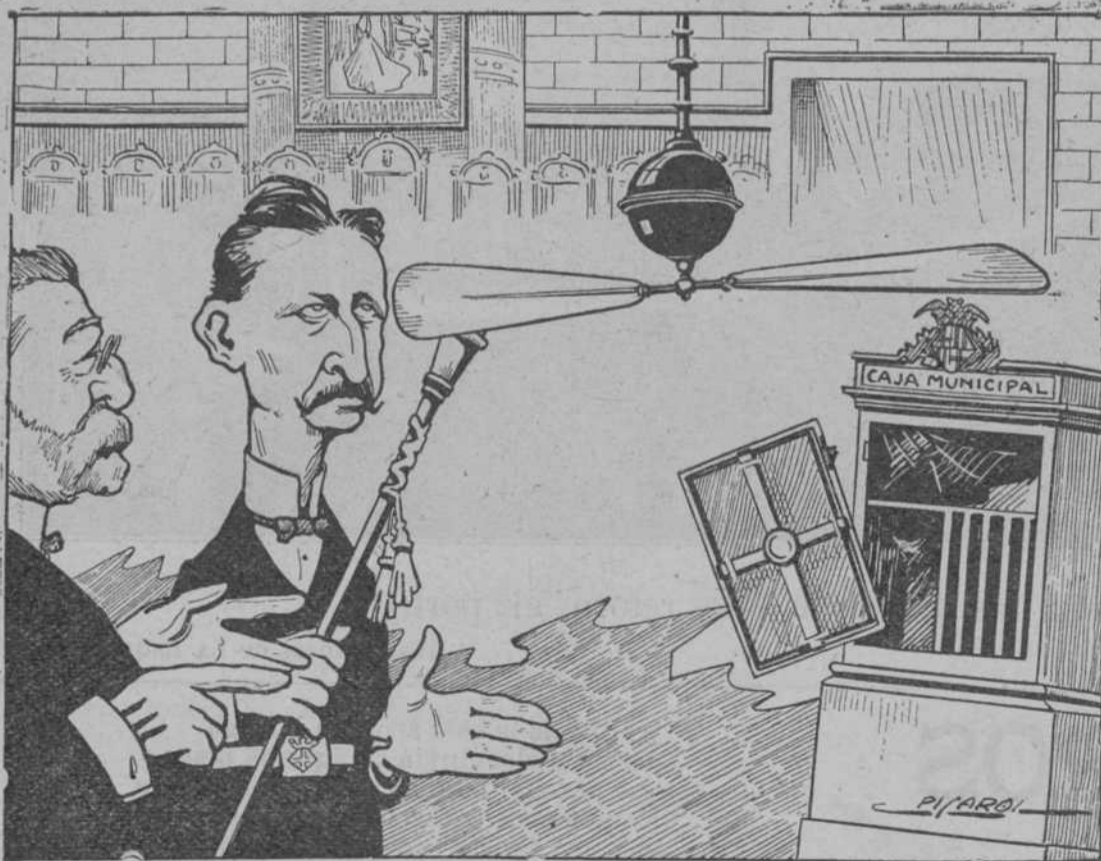
Bona adquisició ha fet la empresa d' aquest teatro. La

LA VISITA DE 'N CAMBÓ AL BARCO AUSTRIACH

- Venía de parte del señor alcalde...
- ¿A traerme qué?
- Saludos.
- Déjelos aquí, y dígale que tantas gracias.

ELS VENTILADORS DE LA CASA GRAN

- ¿Per' qué ha fet posar aquest, davant de la caixa?
- Perque 'n tregui la pols. ¡N' hi ha tanta, ab tant temps de no servir

Rosario Soler, que debutá ab *La Buena Sombra* y *Venus Salón*, es una xicotassa guapa que canta graciosament y sab de que se las heu en tots els instants escénichs. Sa veu es fina y agradable, y declama ab molta intenció.

Els senyors Ruiz de Arana mantenen el riure constantment en el públich que no 's cansa de aplaudirlos.

Las obras que s representan son de género lleuger, las coristas van bastant á la fresca, els xistes son de temporada... no es extrany, donchs, que 'l Tívoli siga avuy el teatro mes animat de Barcelona.

FESTA DE LA MÚSICA

No poden queixarse 'ls organitzadors de la «Festa de la Música catalana». L' éxit mes encoratjador ha premiat els seus esforços.

Una gran gentada ocupava la espayosa sala de Novedats. L' eminent mestre Pedrell endressá un hermós discurs basat en la música popular ó *cansóns del poble* en el que hi abocá tot el seu gran talent. Seguidament parlá el senyor Millet, director del *Orfeo Catalá* que assistí al acte en corporació, alabant la importancia de la festa, la primera que 's celebra á Catalunya.

Obtingué la *flor natural* el mestre Sancho Marraco, qui rebé son premi de honor de mans de la reyna, senyora Margarit.

Foren premiats ademés els Srs. Mas y Serracant, Grant, Pecanins, Serra y Alfonso, donantse accésits y mencions honoríficas á altres senyors.

Executadas las principals composicions va posarse en evidencia el mérit de cada una d' ellas, essent totas aplaudidas y aclamats autors y intérpretes ab grans mostres d' entusiasme.

La festa acabá ab un *pet de Segadors* que semblava un terremoto... ¡Cosas de Canprosa!

CONCERTS EUTERPE

Dilluns passat, diada de Sant Jaume, va tenir lloch el quart concert matinal de la present serie.

En el programa, qu' era escullidíssim, hi figuravan molt acertadament, varias composicions del immortal Clavé, las quals á pesar del exagerat esperit innovador de certa gent, sempre s' escoltan ab gust y 's fan anyorar de la majoria del públich *matiné* que assisteix á aquests concerts de matinada.

Tan els cors com la orquesta 's portaren més que discretament, baix la experta batuta del mestre Rafart,

REPULSA

—*¡Conque esas tenemos, señor comandante! ¡Dejar un guardia a las foscas y á pa y aygua! ¿Que 's pensa que som á Cuba y que aixó es un ingenio?*
 —No, señor: ya sé que en la Casa Grande no hay ingenio de ninguna clase.

fentse aplaudir en totes las pessas y molt especialment en *Les Girondins*, de Litoff, y en *l'Alerta*, de Maassenet que van haverse de repetir per *fare piacere* á la concurrencia.

Y res més per' avuy.

N. N. N.

FENT EL PASSO

Recullit á n' al Cassino del «Circol Ultramarino.»

—¿Vol fe 'l passo?
 —¡Ja está dit!
 ¿Quants som?
 —Miri... 'l Valentí, vosté; 'l senyor Matas, y l' imprescindible Nen Tit,
 —Y en Tejedor, y en Cardona, ¿que no hi jugan?
 —Aquests no.
 Mes s' estiman fe 'l xapó... ó fe 'l burro.
 —Noy, no dona fe aquest joch, que tira cossas...
 —Y mes quan el fem florit.
 —Prou que no sé; jo en una nit, hi vaig perdre quinze *rossas*. (1)
 —Per xo dich que no 'm va bé...
 —Vinga 'l dómino, Ramón.
 —¿Ja hi son totes?
 —Sí que hi son.
 —Donchs... ¡au! Sortím al carré.
 —Si cap obstacle hi poseu,

(1) La *rossa*, es un tros rodó de planxa de llautó, equivalent á mitja pesseta cada un.

surto jo, que tinch el sis-doble...
 —Digueuli... sis-bis...
 ¡Passo!
 —¡Que prompte pagueu!
 —Un *quinqué*. —Pel sis, un tres.
 —Un blancó.
 —Donchs jo un altre cinch.
 —Matas... de *quinqués* no 'n tinch...
 —Mentres pagueu... no hi fa res!
 —Bé prou que 'ls destaparé...
 A n' el cinch, hi poso un as.
 —Doblaré!
 —¡Ca! no ho crech pas...
 —Un sis.
 —¡Dómino! El primé'.
 —Vaja; tornemhi Remena Valentí.. tú que hi tens trassa.
 —El dos tres, surt á la plassa...
 —Un quatre
 —¡Blanca, la nena!
 —Donchs jo hi poso una *treseta*...
 —A na 'l tres, hi poso un as.
 —Mestre... ¿no m' enganyeu pas?
 ¡Doblo! Seguí'mi la beta...
 —¡Quín' aranya!
 —¡Quína pua!
 —Sembla que tots m' ajudeu...
 —¡Passo!
 —¡Passo!!
 —¿Tots passeu?

FIGURAS BARCELONINAS

Un super-home d' estiu.

CANICULARS

—¿Per qué has posat el termómetro cap per' vall?
—¡Perque baixi!

—Si veuen que l'aygua fa molt moviment, no ho extranyin: serà que jo m'hi fico.

—Sí.
—Donchs jo faig... ¡cap y quí!

—¿Que fa aquell, tan ensopit?
—Quí, ¿en Salvador? Sempre escriu moixigangas...

—¿Que faig, diu?
Tot lo que vostés han dit,
ho tinch aquí copiat...
literalment.

—¡Ah... trapella!
¿Que vol posarho á LA ESQUELLA?
—¡Veig que ho han endevinat!

LLUIS G. SALVADOR

ESQUELLOTS

No s'podrà resoldre may la qüestió de Orient; pero la del Liceo, ab tot y presentarse tan complicada com aquella, al últim s'ha resolt.

Ja tenim empresari; 'l de ahir, el de sempre, l'únic que ha demostrat ser possible en el Gran Teatro: D. Albert Bernis.

Que sigui l'enhorabona.

Perque de continuar las rivalitats entre 'ls propietaris, y de no escoltarse altra veu que la del amor propi, se corria 'l perill de que 'l Liceo aquest any no hagués obert las sevas portas.

¿Y qué hauria sigut de tants industrials y de tantíssimas familias á qui 'l Liceo ajuda á guanyarse aquesta trista vida?

Si s'van tancant las fábricas y per postres s'arribés á tancar el Liceo, ¿qu' es lo que quedaria obert á Barcelona?

Res més que l'Hospital y l'Hospici... y aquests encare están plens.

Fa una calor espantosa, horrible, insoporable.

Fa una calor que no deixa respirar.

Fa una calor que no deixa viure.

Fa una calor que torra y liquida en un instant al home més sapat.

—Pero, home de Deu,—dirá 'l lector—¿per qué parla de aixó?

—Per ferli un favor. Per donarli una noticia fresca.

La suma de 80,000 pessetas destina l'Ajuntament á las próximas festas de setembre.

Per unas festas com las que corresponen á una ciutat de la importancia de Barcelona, trobo que la cantitat es petita.

Pero pera gastarla avuy, me sembla excessiva.

Las festas millors que podrian ferse en els actuals moments, serian la inauguració de obras públicas de verdadera importancia.

Els milers de operaris que s'troban sense feyna farian festa... treballant.

Y contents ells, contents tots.

Deya un regionalista:

—Es molt extrany que 'l Sr. Lluch, en lloch de reunir á tots els regidors com á representants que son del poble barceloní, 'ls haja convocat per grupos.

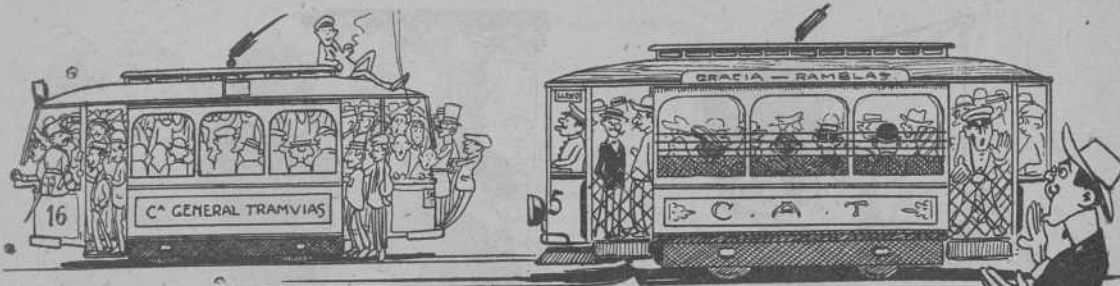
—¿Vosté es catalanista y diu grupos?

—Be, vaja, per grupos.

—Ara está millor: no diu lo que vol dir; pero diu lo qu' es: els grupos son els grupos de la corporació municipal.

En la provisió de rectorías efectuada últimament per l'Eminentíssim, baix las inspiracions del bisbe xich, sembla que hi ha hagut lo que hi ha en tota provisió de cárrechs profans, els seus compares y

LAS PLATAFORMAS DELS TRANVIÁS

comares y l'joch desenfrenat de totas las influencias.

Algúns que havían de ser nombrats per una rectoría d' entrada, pera passar després á una d' ascens, n' han obtingut de cop y volta una de terme.

Es á dir: han entrat per la finestra.

Y lo qu' es pitjor: per la finestra del campanar.

¡Bona manera de que 'ls que 's consideran desaiats diguin la missa al revés.

Te rahó *La Renaixensa* al queixarse amargament dels serveys que prestan (si serveys se poden anomenar) algúns metjes del cos municipal, encarregats de la Beneficencia domiciliaria.

Tots els malats mereixen ser tractats ab consideració y carinyo; pero principalment els pobres. Aquesta regla sembla que no la tenen sempre en compte algúns de aquells facultatius. Casas se citan de que ni tan sols pujan al pis, extenent la recepta desde la porta de l' escaleta.

Escolti, Sr. Lluch:

Als que aixís procedeixen ¿no li sembla que fora bó estendre'ls desde l' arcaldía una recepta prescribintlos uns quants mesos de dieta?

Aixís pots agafarian forsa y dalit, pera pujar, com es el seu deber, fins á las cofurnas dels pobres.

Una pregunta al senyor Arcalde:

¿Hi hauria medi de saber per quin motiu sent més petites las plataformas del tranvia de las Arenas-Sans que las del de Gracia, s' hi han de fer cabre més passatgers en aquellas qu' en aquestas?

8 á la del davant y 9 á la del darrera n' admeten els cotxes grans de Gracia: 8 y 11 respectivament n' inquebeixen en els de Sans.

¿A què 's deu aquesta raresa, senyor Lluch?

¿Podria vosté averiguarho, encare que fos per mediació del Sr. Marial, tinent d' arcalde del districte ahont está enclavada la línea de las Arenas?

Dilluns va calarse foch en un bosch del Tibidabo, y va tenir tan graves conseqüencias, que...

Diu el Diluvio:

«El fuego no llegó á casa del *Borni*...»

Diu la *Publicidad*:

«La casa del *Borni* ardió por completo.»

Va tenir tan graves conseqüencias, que á horas d' ara encare no sabém qué es lo que s' ha cremat.

Anclat en el nostre port un creuher austriach, l' arcalde de R. O., haventhi d' enviar á un regidor á tornar la visita al comandant y complimentarlo en nom de Barcelona, va escullir al Sr. Cambó.

Molt ben triat.

El Sr. Cambó es el regidor més Tenorio, més diplomátich y sobre tot més Fivaller de la corporació.

—¿Es dir que no hi puch pujar porque no més n' hi caben sis? ¡Y donchs, aquell?

—Oh! Aquell!... Aquell es privilegiat.

Als estrangers sobre tot convé ensenyarlos lo bó y millor que tenim á casa nostra.

Per corrida de novillos notable, espatarrant y única en el seu género, la de Cigales, un petit poble de la provincia de Valladolid.

Un banyut va enganxar á un aficionat ficantli una banya al ventre... lo qual no negarán qu' es una cosa que alimenta molt.

Y després va entrar al Hospital.

—Naturalment, el ferit?...—preguntarán vostés.

UN CAP DE NÚVOL

—¿No estás en fondos?

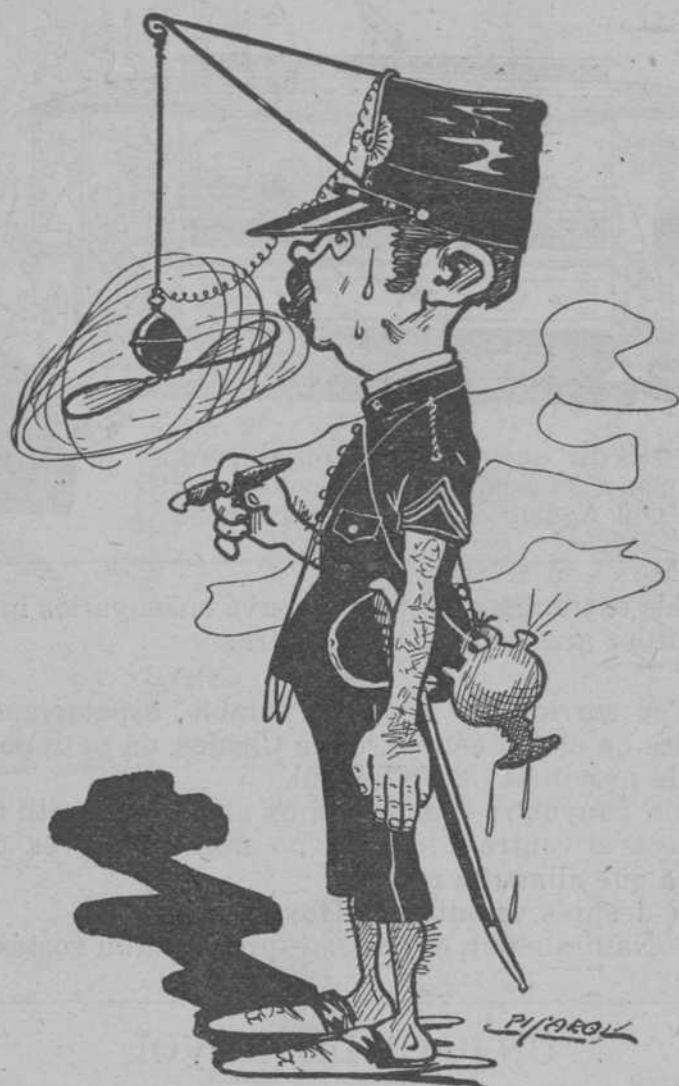
—¡Ni un céntim!

Els vents m' han sigut contraris.

—Donchs permetme que 'm retiri...

(No m' hi faig ab proletaris.)

D' ESTIU

Trajo de grans condicions
per' us dels braus polissóns.

ELS HÉROES DE LA TEMPORADA

—Jo hi tingut ja nou suicidis.
—Jo quatre barallas bonas.
—De manera que 's treballa...
—Com que l' estació s' ho porta!...

¿QUI MENJA MES?

EL MUNICIPAL: — Esas orugas se comen todas las hojas...

EL BAYLET: — Pitjor fan els regidors, que al carrer del Consell de Cent s' han menjat arbres sencers.

—Ca, no senyors: el novillo.

Y allí no 'n vulguin més de corredissas. Un nou sistema curatiu. Davant de un novillo qu' embesteix, hasta 'ls baldats recobran el moviment, y arrencan á fugir.

No n' hi havia prou ab tots aquells epissodis, que un altre novillo va enganxar simultáneament á dos xicots, portantlos un bon tros penjats un á cada banya: á tall de arrecadas.

¿Eh, quín espectacle més hermós?

Rahó te 'n Maura, quan, desde que s' han tancat las Corts, diu cada día á los chicos de la prensa:

—Posin al diari que aquí á Espanya marxa tot admirablement.

Llegeixo:

«En Salamanca, según dice *El Adelanto*, ha llegado el termómetro á marcar 51°.»

—Pero ab 51 graus de calor ¿cóm poden viure?

—Per saberho... á Salamanca.

Dugas disposicions.

Una d' ellas, prohibint la venta de bitllets y fins els anuncis de las loterías extrangeras.

Está bé. Pera pelar als ilusos, bastan y sobran els barbers espanyols.

L' altra, manant utilizar un aparato de nova invenció pera l' extracció automática de las bolas de l' urna.

Ja veuhen com fins apliquém la mecánica á la Lotería.

Y que vajin dihent després qu' Espanya es una nació rutinaria negada als avensos del progrés modern.

Un barceloní ha anat á passar l' estiu á un poble de montanya.

Al día següent de serhi, li pregunta l' hostaler:

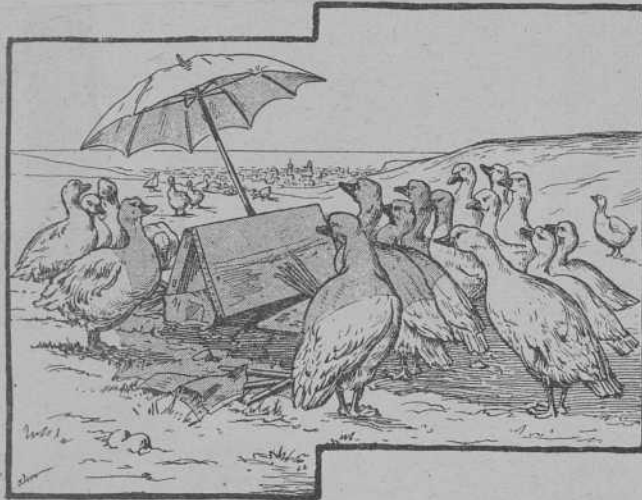
—¿Qué tal li proba?

—Molt bé—respon el barceloní.—Per ser un poble tan petit, hi fa molt bon temps.

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

LA GALLINA

Y

OTRAS AVES DE CORRAL

INCUBACIÓN
NATURAL Y ARTIFICIAL
Razas, cruzamientos, alimentación,
enfermedades y productos
POR
D. JOSÉ MONTELLANO
4.ª EDICION
corregida y aumentada
Un tomo en 8.º mayor, Ptas. 5.

Obra nueva

EL PROBLEMA DEL PORVENIR LATINO

POR LEÓN BAZALGETTE

Tomo 6.º de la BIBLIOTECA MODERNA DE CIENCIAS SOCIALES

Un tomo, Ptas. 3

CARTERA DE BOLSILLO DEL CAZADOR.

Novísima legislación é instrucciones generales para el
ejercicio del derecho de cazar y uso de armas

Precio: Ptas. 1'50

HIGIENE EN EL VERANO Y LOS VERANEANTES

POR

CIRO BAYO

Un tomo en 8.º, Ptas. 2

LA AEROSTACIÓN MODERNA.	Un tomo, Ptas. 0'50
LOS RAYOS X y EL RADIO.	» » 0'50
EL FOTÓGRAFO AFICIONADO.	» » 0'50

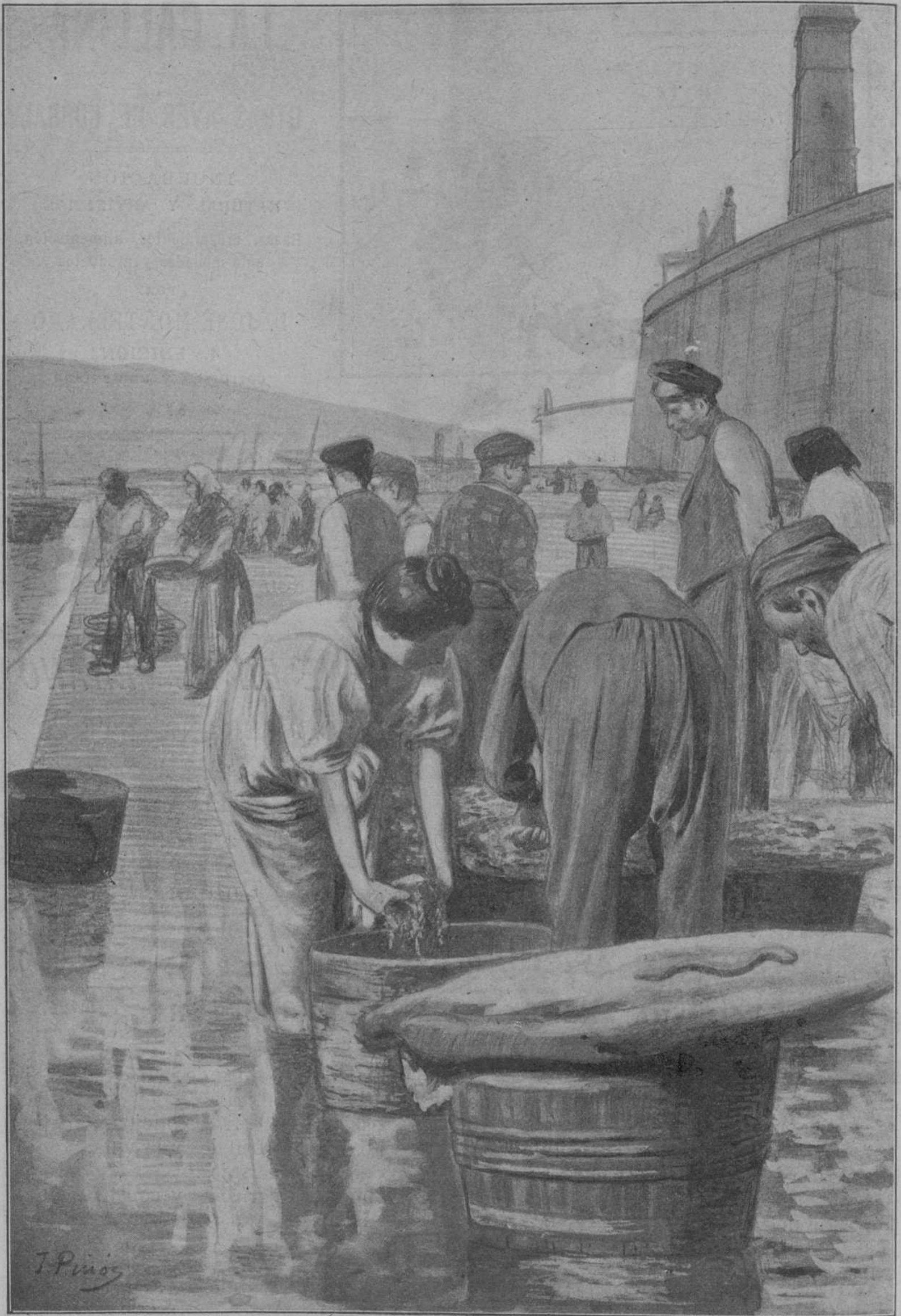
PEQUEÑA ENCICLOPEDIA DE AGRICULTURA

1.º Los abonos.	8.º La sidra, la sidra de pera y las bebidas económicas.
2.º Manual práctico del saneamiento de las tierras de labor.	9.º Las aves de corral, conejos y abejas.
3.º Manual del Hortelano (Las legumbres).	10.º Los árboles frutales y la viña.
4.º Manual del Jardinero.	11.º Cereales y forrajes.
5.º Plantas de monte.	12.º Máquinas agrícolas y construcciones rurales.
6.º Cría del ganado.	
7.º La leche, la manteca y el queso.	

Precio de cada tomo, en rústica, Ptas. 1'50 * En tela, á la inglesa, Ptas. 2 cada tomo

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l'import en llibransas del Giro Mútuu ó bé en sellos de franquig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d'extravios, si no 's remet además un ral pera certifiicat Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

A LA PLATJA DE PESCADORS

Ja que 'l peix va avuy tan car
que ni sabém quin gust té,

al menos *saborejemlo*
mirantlo posá al pané.